

Badalić, Dvoržak i Jernej. Predložena je lista primljena jednoglasno bez ikakve izmjene.² Izabrani predsjednik prof. Torbarina zahvaljuje skupštini na izboru i na iskazanom povjerenju. Budući da prof. Škreb zbog preopterećenosti ne će više vršiti tajničku funkciju, Torbarina predlaže, da mu skupština izrazi zahvalnost i oda priznanje za revno i predano vršenje tajničke dužnosti od osnutka HFD do danas. Prijedlog je prihvaćen s odobravanjem. Nakon toga predsjednik Torbarina zaključuje godišnju skupštinu.

Veljko Gortan

DEVETI SASTANAK PRAVOPISNE KOMISIJE

Komisija za izradu zajedničkog hrvatsko-srpskog pravopisa sastala se 4. ožujka o. g. u Zagrebu u prostorijama »Matiice Hrvatske«, da privede kraju utvrđivanje pravopisnih pravila. Prisutni su bili svi članovi Pravopisne komisije, a na dnevnom redu bilo je raspravljanje o formulacijama pravila o interpunkciji, o pravopisnim znacima i kraticama, o stranim riječima, o pisanju futura I. i o pravopisnoj terminologiji. Zasedanje je trajalo šest radnih dana te je završeno 9. ožujka.

Komisija nije dospjela raspraviti sav materijal, jer se na formulacijama pravila o interpunkciji zadržala preko očekivanja četiri radna dana. Raspravljene su i formulacije pravila o pravopisnim znacima i kraticama i jedan dio formulacija o pisanju stranih riječi. Obradene su strane riječi preuzete iz klasičnih i slavenskih jezika, a strane riječi iz zapadnoevropskih i istočnih jezika ostale su za idući sastanak. Na idućem sastanku raspraviti će se i načela za izradu pravopisnog rječnika, osobito u akcentološkom pogledu. Dotle će i stilizatori pravopisnoga teksta završiti svoj rad i poslati stilizacije pravopisnih pravila još prije sastanka svim članovima Pravopisne komisije, kako bi se i o njima mogli donijeti konačni zaključci.

Zaključeno je, da se deseti sastanak Pravopisne komisije održi u Beogradu u prostorijama Srpske akademije nauka od 27. svibnja do 1. lipnja o. g. Tekstovi pravopisnih pravila, odobreni na sastanku u Beo-

gradu, razaslat će se na mišljenje i primjedbe Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu, Srpskoj akademiji nauka u Beogradu, Matici Hrvatskoj i Matici Srpskoj, svim sveučilištima na području hrvatskosrpskoga jezika, Društvima učitelja, nastavnika i profesora, Društvima književnika, Društvima novinara na hrvatskosrpskom jezičnom području, Hrvatskom filološkom društvu u Zagrebu i Udruženju za srpskohrvatski jezik u Beogradu, a bit će dakako objavljeni i u štampi, kako bi svaki zainteresirani pojedinac mogao učestvovati u toj diskusiji i staviti svoje primjedbe. Dok bude trajala diskusija, izrađivat će se pravopisni rječnik prema načelima, koje odredi Pravopisna komisija.

Kao što se po izloženom vidi, čitav je taj posao dosta opsežan i složen, ali sve će se raditi ipak ubrzanim tempom, kako bi se pravopisni priručnik mogao što prije predati u štampu.

Ljudevit Jonke

RADI OBJAŠNJENJA

U 1. broju ovogodišnjih »Krugova« spominje se u članku »Radio-stanica — čuvar našeg jezika« na str. 108., da je i prof. Jonke »usmeno protestirao« na Radio-stanici zbog zabrane upotrebe riječi: *siječanj*, *veljača*, *ožujak* i sl. O tom se kasnije pisalo u »Borbi« od 26. III. o. g. u članku »U kojem pravcu?« i u beogradskim »Književnim novinama« od 31. III. o. g. u članku »Kojim putem, »Krugovi?« U ta dva članka autori prikazuju, kao da je intervencija na zagrebačkoj Radio-stanici bila suvišna, jer »zagrebačka radio-stanica upotrebljava i

² Na prvoj sjednici upravnog odbora uži se odbor konstituirao ovako: uz predsjednika Torbarinu, koji je izabran na skupštini, potpredsjednici su Ivšić i Deanović, tajnik I. Gortan, tajnik II. Šicl, blagajnik Babić, knjižničar Vratović. Nadalje, u odbor je kooptirana drugarica Sekulić.

jedne i druge nazive za mjesec«, pa se odatle izvode i neki dalekosežni zaključci.

Kako tu ima netočnosti, a lično je spomenut urednik »Jezika« prof. Jonke, potrebno je reći, kako je to zapravo bilo. Prof. Jonke je bio obaviješten negdje potkraj veljače ili u početku ožujka, da je na zagrebačkoj Radio-stanici izdana naredba lektorima, da narodna imena mjeseci (*siječanj, veljača, ožujak*) uvijek zamjenjuju u tekstovima internacionalnim nazivima mjeseci (*januar, februar, mart*). Valja dodati, da je isto takva zabrana bila izdana i za druge neke pravilne književne riječi (*tisuća, skladba, skladatelj*). Kad je on provjerio i saznao, da je to istina, skrenuo je pažnju odgovornom funkcionaru Radio-stanice, da takvo administrativno zabranjivanje upotrebe pravilnih narodnih riječi nije u skladu s Novosadskim zaključcima o jeziku, koji preporučuju slobodnu upotrebu takvih dvostrukosti prema želji samoga pisca. Taj se funkcionar složio s takvim tumačenjem i rekao prof. Jonkeu, da će povući spomenutu zabranu. Od onda se opet na zagrebačkoj Radio-stanici upotrebljavaju i jedni i drugi nazivi.

Prema iznesenom činjeničnom stanju vidi se, da je intervencija bila potrebna i opravdana. Nije stoga korisno prikazivati i tumačiti slučaj drugačije, nego što se zbio. Administrativne zabrane pravilnih riječi, kao što vidjesmo u ovom slučaju, donose više štete nego koristi, one izazivaju samo neraspoloženje, pa ih treba ne samo napustiti, nego i smatrati štetnima po razvijanje snošljivosti i u jezičnim pitanjima. A sasvim je pogrešno krstiti vrlo teškim i uvredljivim nazivima onoga, koji brani pravilan narodni izraz. Nametanje izaziva obranu, kadšto i usplahirenu zbog nepravde, koja se nanosi, a samo bez nametanja u području jezika stvara se snošljiva i zdrava atmosfera, koja je toliko potrebna baš u ovoj grani narodne kulture.

Uredništvo

PISANJE TUĐIH IMENA

Želio bih članku prof. Hamma u 3. broju »Jezika«, koji je izišao pod gornjim nazi-

vom, dodati nekoliko argumenata. Svi civilizirani narodi, koji se služe latinskim slovima, uvijek pišu strana imena onako, kako se pišu u narodu, od kojeg ime potječe. Tako na pr. Francuzi, Talijani, Nijemci i Španjolci pišu Eden, iako znadu, da se izgovara Idn. Bernard Shaw predlagao je za engleski jezik 40 znakova, da bi se pismom mogao označiti ispravni izgovor. Kako onda da mi taj izgovor označimo sa naših 30 znakova? Pravilo je fonetike: »Piši, kako govoriš«, ali se kod nas strana imena i riječi pišu onako, kako se *ne izgovaraju*. T. zv. »približno« izgovaranje dovodi samo do zbrke. Budi mi dozvoljeno da priopćim slijedeći moj istiniti doživljaj:

Prije nekih 30 godina bila je u Zagrebu francuska nogometna reprezentacija. Kod svečanog banketa u tadašnjem »City-baru« ustao je naš general G. i održao je francuski govor. Bio sam tada sportski funkcionar, prisustvovao sam banketu, a kraj mene sjedio je Jules Rimet, predsjednik međunarodne nogometne federacije. Nakon govora generala obratio mi se Rimet riječima: »Doista nisam znao, da između vašeg i francuskog jezika imade sličnosti. Činilo mi se, da sam neke riječi govora razumio.« Rimet je mislio, da je general govorio našim jezikom! Eto kuda dovodi izgovaranje našom »fonetikom«!

Učitelj treba da učeniku pokaže, kako se strana riječ piše i da ga živim govorom pouči, kako se izgovara. Ako pak učitelj dopusti, da učenik zapisuje riječi našom fonetikom, učenik će naučiti sasvim pogrešan izgovor, a rezultat će biti poput govora generala G.

Dr. Milovan Zoričić

JOŠ O NAGRĐIVANJU NAŠEGA JEZIKA

Tko je Pulu vidio odmah nakon Oslobođenja (u septembru 1947.), pa navrati danas u taj naš najveći istarski grad, stat će od čuda. Ustao je iz ruševina, izmijenio se, preporodio. Novi ljudi, nove zgrade, nove tvornice, novi parkovi, nova rasvjeta. Gotovo sve novo. Ali... Prošetajmo gradskim